

[Holst.]

bekræfte i dag, at det samlede udvalg, altså også hr. Moses Olsen, indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af søloven.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 76) findes i tidenden sp. 2372, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1053).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om skibsregistrering.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 77), findes i tidenden sp. 2372, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1053).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 79) findes i tidenden sp. 2372, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1053).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Robert Pedersen: Der er under udvalgsarbejdet nået fuld enighed om at indstille lovforslagene om ændring af søloven, lov om skibsregistrering samt lov om forsikringsaftaler til vedtagelse med de af handelsministeren stillede ændringsforslag nr. 2 og 3 til det førstnævnte lovforslag, også selv om skibsregistreringslovens § 4, stk. 2, ifølge udenrigsministeriets traktatkontor er uforeneligt med ratifikation af den af Comité Maritime Internationale udarbejdede konvention.

Derimod har man ikke kunnet nå frem til en fælles holdning til ændringsforslag nr. 1 stillet af de radikale udvalgsmedlemmer. På socialdemokratiets vegne anbefaler jeg, at man forkaster dette og bibeholder de foreslåede bestemmelser i sølovens § 53, stk. 2, 1. og 3. punktum, der siger, at partrederiets fordringshavere kan holde enten overdrageren eller erhververen ansvarlig for de forpligtelser, som påhviler rederiet ved afhændelsen. Dels lægger vi vægt på at holde os på linje med det norske forslag, dels har det indgået i vores beslutning, at vi ikke ønskede at forringe kreditors stilling ved det nye lovforslag.

Derfor anbefaler jeg vedtagelse af lovforslaget med ændringsforslag nr. 2 og 3 og forkastelse af ændringsforslag nr. 1.

Knud Thomsen: For det konservative folkepartis vedkommende kan jeg give tilsagn om at stemme for ændringsforslagene nr. 2 og 3, mens vi vil stemme imod det af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 1. Jeg kan derudover give tilslutning til, hvad hr. Robert Pedersen har sagt om behandlingen, men ønsker med hensyn til ændringsforslag nr. 1 kun at gøre opmærksom på det forhold, at loven, som vi her reviderer, jo er meget gammel, og at partrederi i ældre tid mere eller mindre var et familieforetagende. Man kendte hinanden, det var erhvervenes egne folk, der indgik i et partrederi. Man behøver ikke megen fantasi for at forestille sig, at det mest var ved død og arv eller lignende forhold, eller når faderen gik på en art pension, at sønnen skulle overtage parten. Det var noget stabilt. Nu til dags er det

[Knuud Thomsen.]

jo sådan, at parterne langt, langt hyppigere skifter ejer, og at det derfor for fordringshaverne er af ret stor interesse at vide, om den nye parthaver har samme økonomiske soliditet som den gamle parthaver, da man jo ikke hæfter inden for en bestemt beløbsramme, men hæfter for de tit meget store fordringer i forhold til skibets realværdi, der kan forekomme fra fordringshaverne. Fordringshaverne må naturligvis først rette deres krav mod partrederiet, men kan altså efter lovforslaget søge fyldestgørelse hos enten overdrageren eller erhververen således som beskrevet i § 53, stk. 2. Jeg mener, det er rigtigt og korrekt, at vi styrker kreditorernes stilling under den udvikling, der har været inden for partrederi.

Det er muligt, at forslaget, som det her er formularet, afviger, som det siges fra det radikale mindretals side, fra normal dansk retssædvane, det vil jeg gerne acceptere, men jeg synes, det er praktisk og hensigtsmæssigt her, hvor en fordringshaver jo vil have meget vanskeligt ved at følge parternes skiften hånd. § 53, stk. 1, beskæftiger sig jo med partrederens indbyrdes forhold, men dér kan overdrageren frigøre sig ved en meddelelse til den bestyrende reder og medrederne, ellers er han ikke frigjort. Det har andre, f. eks. en skibshandler, en leverandør af bunkerolie osv., ikke mulighed for at følge, og jeg finder derfor, det er rigtigt, at man styrker deres retsstilling i denne henseende.

Kofoed: Da mit partis ordfører, hr. Jens Peter Jensen ikke kan være til stede, skal jeg på venstres vegne meddele, at vi kan gå ind for de af handelsministeren stillede ændringsforslag, men vi kan ikke stemme for det af det radikale venstre stillede ændringsforslag vedrørende hæftelser for gæld, som kan overdrages til den nye ihændehaver. I begyndelsen under drøftelserne i udvalget var vi ret enige i det radikale venstres indvendinger imod dette forslag, men ved undersøgelse af forholdene viste det sig, at den paragraf, som handelsministeren har foreslået, i og for sig er i overensstemmelse med praksis. Et skib er nok på en måde det samme som et hus, men der er den forskel på et hus og et skib, at et skib bevæger sig over ret lange afstande. Det, man har at

holde sig til, hvis man har en fordring, det er kun skibet, det er ikke de forskellige parthavere. Det kan i praksis blive et spørgsmål parthaverne indbyrdes, men det er altid skibet, fordringshaveren har at holde sig til. Hvis et skib sejler væk fra en forpligtelse i en havn, så bliver det arresteret i næste havn; det er ikke parthaveren, man henvender sig til, det er skibet, man snupper. Derfor kan vi til trods for lidt betænkeligheder gå ind for handelsministerens forslag.

Vi anbefaler altså at stemme for de af handelsministeren stillede ændringsforslag, men kan ikke gå ind for det af det radikale venstre stillede ændringsforslag.

Gudme: Da vi førstebehandlede disse tre lovforslag, var der tilsyneladende skøn enighed om principperne for de foreslåede lovændringer, som jo også i alt væsentligt hviler på fælles nordiske synspunkter. Der var tilsyneladende fred og ingen fare, ingen røvere i denne skov, men under udvalgsbehandlingen mener vi at have fundet en lille skovtroll frem. Det er ganske vist kun en detalje, men det er en detalje, hvor vi finder, at man i forslaget ret afgørende bryder med traditionelle danske retsprincipper.

Det drejer sig som nævnt i betænkningen om § 53, stk. 2, 1. og 3. punktum, ikke andet punktum, men derimod 1. og 3. punktum, der siger, at partrederiets fordringshaver kan, for så vidt angår forpligtelser, som påhvilede rederiet ved overgangen, enten holde den tidligere partreder eller erhververen ansvarlig. Derefter kommer i 2. punktum noget, der er i orden, det er gældende ret, og så i 3. punktum:

„Har en fordringshaver foretaget retslige skridt mod erhververen, er den tidligere partreder frigjort over for denne fordringshaver.“

Dette stemmer som sagt ikke med sædvanlige danske retsregler. Når man køber en værdigenstand, køber man ikke samtidig den tidligere ejers gæld, medmindre der enten er en udtrykkelig aftale om, at man skal overtage gæld samtidig med købet, eller der er tale om tinglyst gæld, som man ikke kan komme uden om, eller der er særlige, lovbestemte fortrinsrettigheder, som tilfældet er ved skattehæftelser o. lign. Derimod er almindelig løsgæld som regel noget, der kun vedrører sælger og kreditor, og det er at

[Gudme.]

stille kreditor for godt, at man nu også kan angribe den uskyldige køber, som jo i adskillige tilfælde slet ikke er klar over omfanget af den gæld, han herved kommer til at overtage.

Hvis kreditor er ude med store krav, så må det være naturligt, at han sikrer sig på anden måde direkte i forhold til den sælger, som han kendte, som han har givet personalkredit; hvis han synes, at personen ikke slår til, må han forlange sikkerhed på anden måde.

Rederiforeningen af 1895 har uddybet disse synspunkter i et bilag 4, som er et brev og et notat, og jeg kan slutte mig til disse synspunkter og egentlig beklage, at de ikke er blevet optrykt i betænkningen som et bilag. Ministeren har fået denne henvendelse fra Rederiforeningen tilsendt og har svaret på den, men jeg må oprigtigt sige, at den begrundelse, som ministeren har givet for reglen, nærmest ingen begrundelse er. Man må altså konstatere, og det konstaterede ministeren også, at der er tale om en ændring i forhold til den nugældende retstilstand, således som den findes i den nugældende sølovs § 21. Begrundelsen er egentlig kun den, at man henviser til, at tilsvarende forslag for øjeblikket er til behandling i det norske storting, men det er ikke nogen god begrundelse, for forholdet er jo det, at selv om vi i øvrigt har lignende regler i den norske og den danske sølov, så er der i Norge solidarisk hæftelse mellem partrederne, og det giver jo væsentlig andre forhold end dem, vi har i Danmark, hvor man kun hæfter pro rata for sin part.

Vi er derfor kommet til det resultat, at denne detailændring bryder med almindelige, gode retsprincipper, og derfor bør den udtages af loven. Derfor har vi stillet ændringsforslag nr. 1 og anbefaler, at man stemmer for det.

Med hensyn til resten af lovforslaget og de to andre lovforslag er vi enige og kan anbefale deres vedtagelse.

Kurt Brauer: Da hr. Vivike umuligt kan være til stede i dag, skal jeg uden nærmere motivering end den, som de foregående ordførere allerede har givet, tilkendegive, at mit parti agter at stemme imod det af det radikale venstre stillede ændringsforslag,

mens vi agter at stemme for de af handelsministeren stillede ændringsforslag samt de lovforslag, som her er til behandling.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal takke for den meget velvillige behandling både fra ordførernes side og i det meget grundige udvalgsarbejde. Der er ingen bemærkninger til lovforslaget om skibsregistrering. Der har heller ikke været nogen bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler, og jeg skal på justitsministerens vegne takke for dette lovforslags vedkommende for den velvillige behandling.

I forbindelse med den foreslåede ændring af søloven har der reelt kun været ét problem, der har givet anledning til, som hr. Gudme sagde, en overvejelse af, hvorvidt der var røvere i denne skov. Det er nu meget få og meget stilfærdige røvere, der har været, for i virkeligheden synes vort uenighedspunkt at være en teoretisk diskussion om, hvorvidt den alternative hæftelse i § 53, stk. 2, er forenelig med danske retsprincipper eller ej. Jeg erkender, at her er det radikale venstres repræsentanter og jeg uenige. Jeg mener, at der ikke er noget til hinder for i dansk ret, at vi indfører denne nye regel. Jeg erkender, at forholdene vedrørende fast ejendom i Danmark er anderledes. Jeg gør også opmærksom på, at forholdene for fast ejendoms vedkommende altid er reguleret i særlige aftaler om ejerskiftesituationen, som vi har en tradition for i Danmark. Jeg vil gerne understrege, at den risiko for køberen, som det radikale venstres ordfører fremhæver, står over for en nøjagtig tilsvarende risiko for sælgeren, som andre, der er tilhængere af den foreslåede lovændring, kan anføre. Vi må altså erkende, at der er en risiko enten for debitor eller for kreditor, og vi erkender, at det er kreditorhensynet, vi tilgodeser. Vi tilgodeser det på en måde, som vi finder er rimelig, som vi finder ikke er i uoverensstemmelse med dansk ret, og som samtidig bringer os nærmere den internationale retsstilling og bringer os nøjagtig lige med den allerede nu i Norge gennemførte tilsvarende lov.

Jeg skal altså takke for behandlingen og håbe på lovforslagernes vedtagelse, idet jeg håber, at det af det radikale venstre stillede ændringsforslag nr. 1 må blive forkastet.

Gudme: Ministeren sagde, at det var i hvert fald kun en stiltfærdig røver, der var i skoven. Så vidt er vi enige; jeg betegnede det jo også kun som en lille skovtroll. Men trolden er der alligevel, og jeg tror, vi stadig må være enige om, at man bryder med sædvanlige retsprincipper.

Ministeren sagde, det drejede sig om en afvejning imellem hensynet til kreditor og hensynet til debitor. Jeg synes, det ville være rigtigt, om man lod hensynet til debitor være det tungest vejende. Der er nemlig det helt afgørende, at kreditor er klar over, hvem det er, han i sin tid har ydet kredit til, nemlig sælgeren, mens derimod den nye køber, som altså bliver den fremtidige debitor, kan være aldeles uvidende om, hvilken kreditor det er sælgeren har indladt sig med.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal ikke søge debatten ret meget forlænget, men blot sige, at der dog også er en fyldstgørelsesadgang, som er til stede, når ændringsforslaget stillet af det radikale venstre ikke vedtages, men som ikke findes, hvis ændringsforslaget vedtages.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af søloven.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 97 stemmer mod 21; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 3, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om skibsregistrering.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Prostitution m. v.) [af Kurt Brauer m. fl.]

(Lovforslaget (nr. 227) findes i tillæg A. sp. 7617, fremsættelsen i tidenden sp. 3914).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Som det fremgår af bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, drejer det sig om et problem, der har været meget længe under udvalgsbehandling. Det kan synes ejendommeligt, at dette problem ikke for længst er løst. Fra alle sider er der jo tilkendegivet politisk vilje til en ny ordning på området. Sagen giver mig anledning til et par generelle bemærkninger vedrørende tilrettelæggelsen af disse års reformarbejde.

Den arbejdsmetode, som i en periode med